

CHAPTER

20

Pronunciation

Προφορά.

Είναι διαπιστωμένο ότι η αγγλική γλώσσα παρουσιάζει αρκετές δυσκολίες τόσο στην γραφή (spelling) όσο και στην προφορά (pronunciation) των λέξεων. Στις περισσότερες των περιπτώσεων, η γραφή μιας λέξης δεν έχει καμιά σχέση με την προφορά της.

Παραδείγματα: i) **colonel** (συνταγματάρχης). Προφορά: [ˈkɜːnl]

ii) **lieutenant** (υπολοχαγός). Προφορά: BrE [lɛfˈtenənt], AmE [luːˈtenənt]

Αυτός είναι ο λόγος που στα λεξικά, ακόμη και σ' αυτά που απευθύνονται σε γηγενείς άγγλους ή αμερικανούς, δίνεται η προφορά των λέξεων, είτε με τα ειδικά σύμβολα (phonetics) είτε ακουστικά στην περίπτωση των ηλεκτρονικών λεξικών.

Η προφορά των λέξεων που παρέχεται κατ' αυτόν τον τρόπο είναι η επίσημη προφορά (standard pronunciation), αυτή που επικρατεί μεταξύ εκείνων που έχουν λάβει δευτεροβάθμια εκπαίδευση. Παρ' όλα αυτά παρατηρούνται πολλές αποκλίσεις που οφείλονται σε διάφορους παράγοντες:

α) χρονικούς, β) γεωγραφικούς, γ) μορφωτικούς, δ) εμπειρίες. Αυτό ισχύει και για όλες τις ομιλούμενες γλώσσες του κόσμου.

Κατόπιν παρατηρήσεων, έχουν διαμορφωθεί ορισμένοι κανόνες που συσχετίζουν την γραφή μιας λέξης (spelling) με την προφορά της (pronunciation). Αλλά είναι διαπιστωμένο ότι υπάρχουν πάρα πολλές εξαιρέσεις σ' αυτούς τους κανόνες. Κατά συνέπεια, παράλληλα με την επαφή με το αγγλόφωνο περιβάλλον, όπου είναι αυτό εφικτό, ο σπουδαστής πρέπει να μαθαίνει ξεχωριστά την γραφή και την προφορά κάθε νέας λέξης. Και να έχει υπόψιν ότι μια λέξη, ανάλογα με τα συμφραζόμενα, μπορεί να έχει περισσότερες της μιας έννοιες. Χαρακτηριστικά αναφέρω την λέξη "time", η οποία στο λεξικό *Webster's New International Dictionary* παρουσιάζεται να έχει 52 διαφορετικές έννοιες.

Όπως αναφέρθηκε πιο πάνω, η προφορά της αγγλικής γλώσσας δέχεται πολλές επιρροές και ιδίως γεωγραφικές, που την κατατάσσουν στις ακόλουθες τέσσερες μεγάλες ομάδες.

- i) British English.
- ii) American English.
- iii) Canadian English.
- iv) Australian English.

Οι διαφορές που παρατηρούνται σ' αυτές τις ομάδες είναι ελάχιστος σημασίας και δεν παρουσιάζουν σημαντικά προβλήματα στον αλλοδαπό σπουδαστή. Επικεντρώνονται στην χρήση μικρής εκτάσεως λεξιλογίου και ιδιομορφίας προφοράς σε κάθε περίπτωση. Αυτές οι διαφορές εξομαλύνονται συν τω χρόνω με την διεθνοποίηση της γλώσσας μέσω της τηλεοράσεως.

Στο σημείο αυτό θα παραθέσω ένα ανέκδοτο. Παρουσιάστηκε ένας μετανάστης στο αυστραλιανό γραφείο μεταναστών (immigration office). Ο υπάλληλος τον ρώτησε με την χαρακτηριστική αυστραλιανή προφορά του

"Did you come here today?" [did yu kam hiar tudai?]

Στ' αυτή του μετανάστη ακούστηκε: "Did you come here to die?" Ήλθεσ εδώ για να πεθάνεις;

Ένοιωσε ένα ρίγος και του απάντησε: "No, I came here to work and live..."

Some peculiarities of the English pronunciation.

Ιδιομορφίες της αγγλικής προφοράς.

Στην αγγλική γλώσσα, ορισμένοι φθόγγοι φωνηέντων ή συμφώνων (vowel or consonant sounds), όταν υπάρχουν σε συμπλέγματα φθόγγων, δεν προφέρονται ή προφέρονται διαφορετικά από ό,τι συμβολίζει το γράμμα με το οποίο γράφεται η συλλαβή. Αυτό εξαρτάται από την θέση την οποία έχει η συλλαβή:

- α) στην αρχή της λέξης,
- β) στη μέση της λέξης,
- γ) στην κατάληξη, ή
- δ) γενικά σε συσχετισμό με τά άλλα γράμματα με τα οποία γειτονεύουν μέσα στη λέξη.

20*1. Standard British English.

Διακρίνονται 46 διαφορετικοί ήχοι (phonemes).
 21 φωνηέντων και διφθόγγων (vowels and diphthongs) και
 25 συμφώνων (consonants).

20*2. Murmur Vowel [ə] (or schwa). Άτονο (ψιθυριστό) φωνήεν. Συμβολίζεται με το **schwa** [ə] το οποίο συναντάμε σε πάρα πολλές περιπτώσεις παράστασης της προφοράς με σύμβολα phonetics. Η χροιά του ήχου αυτού είναι ασαφής επειδή: i) είναι άτονος, και ii) εξαρτάται από τον φθόγγο που αντικαθιστά, όπως φαίνεται και στα παραδείγματα που ακολουθούν.

Συγκεκριμένα, όταν η συλλαβή στην οποία υπάρχει ο συγκεκριμένος φθόγγος κατέχει μία από τις ακόλουθες θέσεις, αντικαθίσταται από τον φθόγγο **schwa** [ə]:

1. “**a**”. Αμέσως πριν από τονιζόμενη συλλαβή.
about, ago, banana, career,
2. “**a**”. Μετά από τονιζόμενη συλλαβή.
company, portable,
3. “**e**” πριν από το σύμφωνο “**r**” μετά από τονιζόμενη συλλαβή.
illiterate, mystery,
4. “**a**” ή “**e**” στις καταλήξεις “-ate”, “-ence”, “-ent”, “-el”, όταν πριν από τις καταλήξεις αυτές υπάρχουν οι φθόγγοι “**n**” ή “**l**” εφόσον δεν είναι συλλαβικοί.
obstinate, subordinate, conference, experiment, travel,
5. “**o**”. Μετά από τονιζόμενη συλλαβή.
autonomy, decorate, economy, melody, herbivorous, common, synonym,
6. “**u**”. Μετά από τονιζόμενη συλλαβή (λήγουσα σε σύμφωνο).
autumn, column,
7. “**ous**” στην κατάληξη “ous”.
herbivorous, pompous

Μια παρόμοια συμπεριφορά παρουσιάζει η κατάληξη “-et” όταν είναι **άτονη**.

Τότε, συνήθως, προφέρεται [it].

market [ma:kit], packet, pocket, rocket, socket, basket BrE [bɑ:skit] AmE [bæskət], wallet.

- 20*3. {a} **Initial** position (**αρχική** θέση συλλαβής).
Middle position (**μεσαία** θέση συλλαβής).
- [ei] Διατηρεί την μακρά προφορά (long pronunciation):
- i) Όταν ακολουθείται από ένα μόνον σύμφωνο και η κατάληξη της λέξης είναι άτονη. Στην περίπτωση αυτή ο κύριος τόνος πέφτει πάντοτε στο “a”.
Asia, debate, facial, formation, make, name, patient, radiant
 - ii) Όταν ακολουθείται από ένα μόνον σύμφωνο συν τον φθόγγο “r” ή “l”.
apron, hatred, ladle, patron, sacred, stable, table.
 - iii) Πριν από τις καταλήξεις “-nge”, “-ste”.
arrange, change, strange, chaste, haste, paste, taste, waste.
 - iv) Όταν το τονιζόμενο “a” ευρίσκεται πριν από ένα άλλο προφερόμενο φωνήεν:
archaic, prosaic, chaos.
 - v) Όταν ακολουθείται από ένα μόνο σύμφωνο και άτονη κατάληξη.
audacious, contagion, courageous, information, nation, occasion, spacious.
fatal, naval.
- 20*4. {a} Προφέρεται:
- [ɑ:] όταν ακολουθείται από τους εξής συνδυασμούς:
- i) “ff”, “ft”.
after, daft, raft, shaft, staff, giraffe.
 - ii) “nce”, “nch”, “nd”, “nt”.
chance, dance, glance, branch, command, demand, advantage, grant, plant.
 - iii) “sk”, “sp”, “ss”, “st”, “th”.
ask, basket, clasp, gasp, task,
brass, pass, passable, cast, disaster, fast, fasten, vast,
bath, path, father, rather.
Exceptions: [ei] **bathe, bathos, lathe, pathos.**
 - iv) Στους συνδυασμούς: “alf”, “alm”, “alv”.
calf, calves, half, halves, balm, almond, alms, palm, palmy, psalm, psalmist.
 - v) Σε πολλές ξένες λέξεις, κυρίως αυτές που ενσωματώθηκαν σχετικά πρόσφατα στην αγγλική γλώσσα.
armada, banana, bravo, drama, gala, panorama, sonata, tomato.
- 20*5. {a} Προφέρεται:
- [ɑ:(r)] Στον συνδυασμό “ar”: Μακρά προφορά (long pronunciation).
bar, car, far, scar, scarf, star, bargain, market,
- 20*6. {a} **Final** position (**τελική** θέση συλλαβής).
- [ɔ:] [ɒ]
- i) Στον συνδυασμό “all”
ball, call, fall, hall, install, recall, wall, tall,
 - ii) Πριν από “ld”, “ls”, “lt”.
altar, alter, bald, cobalt, exalt, salt, scald.
- 20*7. {a} Προφέρεται [i] (voiceless):
- i) Στις καταλήξεις “-age”, “-ate” (ουσιαστικών και επιθέτων μόνον).
cabbage, cottage, carriage, damage, luggage, message, village.
climate, estimate (n), fortunate, graduate (n), moderate (adj), separate (adj).
 - ii) Στην κατάληξη “-ace” (όχι πάντοτε)
necklace, palace, preface, surface, etc.

- 20*8. {**alm**} i) **Initial** position (**αρχική** θέση συλλαβής).
 ii) **Middle** position (**μεσαία** θέση συλλαβής).
 iii) **Final** position (**τελική** θέση συλλαβής).

“**I**” **silent** (δεν προφέρεται)

almond	αμύγδαλο	
alms	ελεημοσύνη	
balm	βάλσαμο	
calm	ήρεμος	
embalm	βαλσαμώνω / ταριχεύω	
palm	παλάμη	
palmist	χειρομάντις	
palmy	ευτυχισμένος (κατά το παρελθόν)	
psalm	ψαλμός	“ p ” silent (δεν προφέρεται)
psalmist	ψαλμωδός	“ p ” silent (δεν προφέρεται)
psalmody	ψαλμωδία	“ p ” silent (δεν προφέρεται)

exceptions:

almanac (ημερολόγιο), almighty (παντοδύναμος), almost (σχεδόν),
 realm [relm] (επικράτεια, βασίλειο).

- 20*9. {**bt**} **Final** position and **derivatives** (**τελική** θέση συλλαβής και **παράγωγα**).

“**b**” **silent** (δεν προφέρεται)

debt	χρέος / οφειλή
doubt	αμφιβάλλω / αμφιβολία
redoubt	καταφύγιο / οχυρό
subtle	αδιόρατος
subtlety	λεπτότητα / διακριτικότητα
subtly	αδιόρατα

- 20*10. {**c**} Ειδικές περιπτώσεις.

“**c**” **silent** in the following (στα συμπλέγματα “**ct** / **scI**” δεν προφέρεται στις παρακάτω λέξεις):

Connecticut	Κοννέκτικατ [konetikat]
corpuscle	αιμοσφαίριο
indict	καταγγέλλω [in`dait] (Νομ)
indictment	καταδίκη [in`daitment] (Νομ)
muscle	μυς (του σώματος) [mʌsᵻl]

exception:

sclerosis	σκλήρωση
-----------	----------

- 20*11. {**c**} Έχει δύο κανονικές προφορές: [k] και [s].

i) [**k**] Όταν χρησιμοποιείται πριν από σύμφωνο, στο τέλος της λέξης (final position), ή πριν από τα φωνήεντα “**a**”, “**o**”, “**u**”.

act, clock, close, crest, cry, basic, music, cat, bacon, cut, local, logical, cube.

ii) [**s**] Όταν χρησιμοποιείται πριν από τα φωνήεντα “**e**”, “**i**”, “**y**”.

cell, certain, city, cycle, dance, place, police, recycle.